

Løngangstræde 25, 1., 1468 København K, Danmark
fremfaerd@fremfaerd.dk, <http://fremfaerd.dk/>
Tlf. +(45) 6172 2376
CVR-nr. 52592011

Projektbeskrivelse Fremfærd Ældre

Kulturændringer på ældreområdet

Version 16.12.14

Fremfærd er et partssamarbejde om udvikling af de kommunale kerneopgaver. Det fælles mål er at skabe effektive arbejdspladser, hvor opgaverne løses i et tæt samspil med borgerne og hvor medarbejdere trives. Fremfærd er organiseret i fem områder, der iværksætter udviklingsarbejde inden for alle dele af den kommunale velfærd.

Kulturændringer på ældreområdet

Fra kompenserende til rehabiliterende ældrepleje – i tre spor.

Indholdsfortegnelse

Kulturændringer på ældreområdet spor 1-3.....	4
Baggrund for projektet.....	4
Projektets mål.....	5
Projektets målgruppe.....	5
Projektets succeskriterier.....	5
Projektets organisering og styring.....	6
Projektets tidsplan.....	6
Evaluering og formidling af projektet.....	7
Spor 1. Analyse af, hvad rehabilitering betyder for mødet mellem borger og medarbejder.....	8
Baggrund.....	8
Metode.....	9
Målgruppe.....	9
Succeskriterier.....	9
Organisering.....	9
Tidsplan.....	11
Spor 2. Udviklingsprojekter – hverdagsrehabilitering.....	11
Titel og baggrund.....	11
Metode.....	11
Målgruppe.....	13
Succeskriterier.....	13
Organisering.....	13
Tidsplan.....	13

Spor 3. Tværfaglig indsigt og viden til understøttelse af tværfaglig løsning af kerneopgaven..... 14

- Baggrund..... 14
- Metode 14
- Målgruppe 15
- Succeskriterier 15
- Organisering 15
- Tidsplan 16

Kulturændringer på ældreområdet spor 1-3

Hjemmehjælpskommissionen fra 2013 lægger stor vægt på rehabilitering, og som opfølgning på kommissionsarbejdet indgik regeringen i juni 2014 en aftale om fremtidens hjemmehjælp, hvor rehabilitering bliver et bærende element. I aftalen fremgår det, at kommunerne er forpligtigede til at tilbyde hjælp til selvhjælp (rehabiliteringsforløb) til borgere, der har brug for hjemmehjælp. Forløbene skal baseres på en individuel, helhedsorienteret og tværfaglig vurdering og indsats. Denne indsats skal typisk være tidsafgrænset og kortvarende, typisk af 8-12 ugers varighed.

Projektet er opdelt i tre spor, som baseres på den aktuelt bedste viden om, hvad der skal til for at skabe optimale rehabiliteringsforløb for den enkelte borger. Her er fokus på en helhedsorienteret tilgang til borgerens samlede livssituation og et tværfagligt og tværsektorielt samarbejde om borgerens egne mål og behov.

Baggrund for projektet

Fremfærd er et partssamarbejde mellem KL og personaleorganisationerne om udvikling af de kommunale kerneopgaver. Det fælles mål er at skabe effektive arbejdspladser, hvor opgaverne løses i et tæt samspil med borgerne, og hvor medarbejdere trives. Det er oplagt for Fremfærd Ældre at lave nedslag på denne nye kommunale udviklingsopgave.

Når der arbejdes inden for Fremfærd rammen, er det vigtigt at holde Fremfærds mål og ambitioner for øje:

- Fremfærd vil medvirke til udviklingen af fremtidens kommuner, hvor borgernes og medarbejdernes ressourcer er drivkraften, og hvor kommunen er en aktiv medspiller i et stærkt og forpligtende lokalsamfund,
- Fremfærd sætter udvikling af kerneopgaverne i centrum og fremmer, at medarbejderne kan bruge deres faglighed og dømmekraft til gavn for borgerne og deres muligheder for at være i spidsen for eget liv,
- Fremfærd udvikler konkrete forandringsprojekter og afprøver nye måder at arbejde med de kommunale kerneopgaver. Projekterne har det til fælles, at de har borgeren i fokus sammen med faglighed, trivsel og effektivitet.

I dag løses mange kommunale opgaver i et samspil mellem forskellige faggrupper og enheder. I den kommunale ældrepleje er dette ligeledes tilfældet, hvor rehabilitering de seneste år er blevet det nye paradigme. Paradigmeskiftet går fra at give ældre med funktionsnedsættelse kompenserende hjælp til at tilbyde dem rehabiliterende forløb, så borgerne kan opretholde eller genvinde deres funktionsevne og derved fremme deres muligheder for at opnå et selvstændigt og meningsfuldt liv.

En kortlægning af kommunernes erfaringer med rehabilitering (KORA) viser, at kommunernes indsatser i et rehabiliteringsforløb varierer fra kommune til kommune, fra monofaglig tilgang til rehabilitering, hvor fokus er på borgerens fysiske funktionsevne og dermed primært en opgave for terapeuter, til rehabilitering som et tværfagligt forløb, der tager udgangspunkt i en helhedsvurdering af borgerens livssituation og behov, og

derfor bliver en opgave, der vedrører mange faggrupper i den kommunale ældrepleje, fra terapeuter til social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker mv.

Fremfærd Ældre vil lægge sig i forlængelse af ovenstående betragtninger og bidrage til bedre kvalitet i den rehabiliterende indsats og derved medvirke til bedre liv for borgere.

Projektets mål

Kerneopgaven i Fremfærd Ældre er at medvirke til at muliggøre det meningsfulde liv med borgeren.

Dette søges opnået ved at styrke indsatsen for et bedre koordineret og tværfagligt rehabiliteringsforløb samt styrke brugen af medarbejdernes kompetencer til at handle i lyset af de nye dagsordener på Ældreområdet.

Målet om at skabe det meningsfulde liv med borgeren stiller nye krav til arbejdstilrettelæggelse og samarbejdet, og giver nye roller til medarbejdere og ledere.

Projektet vil sikre dette mål gennem tre spor.

1. *Projektets første spor* er at skaffe viden om, hvordan de enkelte medarbejdere i den kommunale ældrepleje arbejder i mødet med borgeren, når de skal arbejde rehabiliterende i stedet for kompenserende. Denne viden skal understøtte den forandringsproces, som kommunerne gennemgår, med de kulturændringer det kræver, herunder ændringer i medarbejdernes indsats i forhold til løsningen af kerneopgaven.
2. *Projektets andet spor* er gennem processtøtte at understøtte 3-4 kommuners udvikling og implementering af målrettede og tværfaglige rehabiliteringsforløb. Det er målet, at spor 2 dermed skal være med til at konkretisere, hvad tværfagligt rehabilitering indeholder.
3. *Projektets tredje spor* er at sætte fokus på tværfaglighed i arbejdet med ernæring og de ældre (tandpleje/mundhygiejne) i et rehabiliteringsforløb. Herudover ønsker projektet at sætte fokus på en målrettet indsats ift. mundhygiejne og -ernæring.

Projektets målgruppe

Projektets målgruppe er politikere, forvaltninger, ældrechefer, ledere og medarbejdere i den kommunale ældrepleje og sundhedsområdet.

Desuden er projektets målgruppe borgere, som modtager tilbud i form af rehabiliteringsindsatser og deres pårørende.

Projektets succeskriterier

Nedenstående succeskriterier skal styrke viden om og arbejdet med, hvordan rehabilitering kan bidrage til at arbejde med kerneopgaven på ældreområdet:

- At skabe viden om hvilke personlige og faglige kompetencer, de enkelte medarbejdere bruger, når de arbejder rehabiliterende sammen med borgeren.

- At skabe viden om, hvordan videndeling sikres, så der er sammenhæng i borgernes forløb.
- At afdække og belyse kulturer, metoder og arbejdsformer, som er med til at skabe succesfulde rehabiliteringsforløb.
- Få belyst ledelses-, styrings- og organisationsformer, der er med til at sikre brugen af de mange medarbejderkompetencer.
- At Fremfærd Ældre bidrager til fremme af implementeringen af tværfaglige rehabiliteringsforløb i samarbejde med borgeren efter den aktuelt bedste viden.
- At resultaterne formidles til kommunale ledere og medarbejdere til inspiration for deres videre arbejde med rehabiliteringsforløb.

Projektets organisering og styring

Der er tale om et samlet projekt med 3 spor. Ekspertgruppen er projektejer.

Hvert spor har 2 projektledere - en fra hhv. KL og organisationerne.

Afhængig af aktiviteterne i de 3 spor kan der nedsættes følgegrupper eller egentlig projektgrupper til at løse opgaver i projektet.

De tre spor i projektet er:

1. Analyse af, hvad rehabilitering betyder for mødet mellem borger og medarbejder
2. Udviklingsprojekter – hverdagsrehabilitering
3. Tværfaglig indsigt og viden til understøttelse af tværfaglig løsning af kerne opgaven.

Projektets tidsplan

De tre spor vil tidsmæssigt foregå parallelt med hinanden. Der vil være opstart i efteråret 2014 og projekterne forventes afsluttet før sommeren 2015.

Evaluering og formidling af projektet

Projektledere fra Forhandlingsfællesskabet og KL udarbejder en evalueringsrapport. Evalueringen skal følge op de succeskriterier, som er opstillet for hvert spor.

Følgende formidlingsaktiviteter er tænkt ind i projektet. Der vil senere blive udarbejdet en mere udførlig formidlingsstrategi, hvor mere målrettede formidlingsaktiviteter til de forskellige målgrupper vil blive beskrevet. Der arbejdes bl.a. med:

- Produktion af inspirationsmateriale med resultater fra spor 1,
- Temamøder,
- Formidling af resultater på KL's Ældrekonference og Det Sociale Temamøde mv.,
- Omtale på organisationers hjemmeside (KL, FOA, SHK mv), lederweb.dk, personaleweb.dk og fremfærd.dk,
- Formidling via evt. kommende Fremfærd Magasiner.

Spør 1. Analyse af, hvad rehabilitering betyder for mødet mellem borger og medarbejder

Formålet med dette spor er at skabe viden om, hvordan arbejdet og arbejdsorganiseringen ændres, når der arbejdes ud fra en rehabiliteringstilgang, og hvordan de enkelte medarbejdere arbejder, når de arbejder rehabiliterende sammen med borgeren og på tværs af faggrupper.

Baggrund

Der er over de sidste par år lavet en række forskningsprojekter omkring hverdagsrehabilitering. Disse projekter har bidraget med ny viden om bl.a. arbejdsgange, økonomi og samarbejde, men der er stadig et 'videnshul', når det handler om relationen mellem borger og medarbejder, og hvad der sker i mødet, når der arbejdes rehabiliterende.

Formålet med dette spor er at udfylde dette 'videnshul' og få mere viden om, hvordan arbejdspraksis ændrer sig i mødet med borgeren og i samarbejdet mellem faggrupperne, når der arbejdes rehabiliterende.

Det er det, som dette spor skal afdække. Denne afdækning kan efterfølgende bl.a. bruges til inspiration i arbejdet med kompetenceudvikling af medarbejderne og sætte fokus på, hvilke nye krav arbejdet med hverdagsrehabilitering stiller til medarbejderne.

Forudsætningen for en succesfuld rehabiliteringsindsats er, at de enkelte faggrupper har viden om egen rolle, opgaver, kompetencer samt forståelse for de øvrige faggruppers roller, opgaver og kompetencer.

Projektet skal derved tage udgangspunkt i en kvalitativ praksisbeskrivelse og praksisundersøgelse af arbejdet med rehabilitering i 3-5 kommuner, og undersøgelsen skal have fokus på følgende elementer:

- Hvilke faglige og personlige kompetencer er væsentlige i et tværfagligt rehabiliteringsforløb?
- Hvordan sikres vidensdeling, sådan at der er tale om sammenhæng i borgerens forløb?
- Hvilke udfordringer er der for de enkelte medarbejdere i at arbejde rehabiliterende, og hvordan løses de?
- Hvordan udvikles relationen mellem borger og medarbejder i et rehabiliteringsforløb?
- Hvordan indtænkes det hele menneske og borgerens sociale relationer, herunder forebyggelse af ensomhed og fastholdelse af aktivitetsniveau under og efter et rehabiliteringsforløb?
- Hvordan inddrages borgeren og pårørende i forløbet?
- Hvordan arbejdes der med fælles mål, når tværfaglighed er et bærende element i kerneopgaven?
- Hvordan bidrager medarbejdernes fagligheder til et succesfuldt tværfagligt rehabiliteringsforløb?
- Hvordan er den relationelle koordinering mellem faggrupperne?
- Er der en sammenhæng mellem faglighed og effekt?
- Er der forskel på at arbejde med hverdagsrehabilitering i hjemmeplejen og på plejecentre, og hvordan adskiller opgaven sig?

Metode

Den helt konkrete metode skal drøftes nærmere med den samarbejdspartner, som får opgaven med analysen.

Projektet skal tage udgangspunkt i en kvalitativ praksisbeskrivelse og praksisundersøgelse af 10-15 rehabiliteringsforløb i 3-5 kommuner i en periode på 6 måneder.

Projektledelsen udvælger sammen 3-5 kommuner på baggrund af deres gode erfaringer med tværfaglige rehabiliteringsforløb.

Målgruppe

Målgruppen er alle der har interesse i, at vide mere om samspillet mellem faggrupperne og deres møde med borgere.

Det vil nok primært være ledende sundhedspersonale.

Succeskriterier

Spor 1 har som succeskriterie, gennem konkrete cases og eksempler at beskrive:

- Faggruppernes **samspil** omkring den enkelte borger,
- Hvilke **kompetencer** og **fagligheder**, de enkelte medarbejdere bruger, når de arbejder rehabiliterende,
- Hvilken **rolle** de forskellige medarbejdere spiller i et rehabiliteringsforløb,
- Hvilke **faglige greb**, de enkelte medarbejdere bruger i samarbejdet med borgeren og i inddragelsen af borgeren og de pårørende i borgerens rehabiliteringsforløb.

Anbefalinger:

- Der kan indarbejdes i et formidlingsprodukt til inspiration for kommunernes videre arbejde med implementeringen af rehabilitering.
- I forhold til undersøgelsens resultater formidles til alle medarbejdere og ledere i kommunerne

Organisering

Projektledelsen varetages af Louise Dybdal, KL og Mie Andersen, FOA.

Der nedsættes en følgegruppe med repræsentanter fra analysekommunerne, som følger projektet undervejs i forløbet.

Analysen udføres af et konsulenthus/analyseinstitut. F.eks. KORA ved Pia Kürstein Kjellberg, Aalborg Universitet ved Tine Rostgaard, Team Arbejdsliv ved Inger-Marie Wiegman eller Institut for Folkesundhed

Tidsplan

Faser	Aktiviteter	Periode
1. Fase	Projektgodkendelse i ekspertgruppen. Udarbejdelse af kravsspecifikation og udvælgelse af forskere. Udarbejdelse af kontrakt	Oktober 2014 – Januar 2015.
2. Fase	Analyse og rapport	Februar 2015 – December 2015
3. Fase	Formidlingsaktiviteter	Januar 2016 – Marts 2016

Spør 2. Udviklingsprojekter – hverdagsrehabilitering

Formålet med dette spor er at lave udviklingsprojekter med udgangspunkt i den nye lov om 8-12 ugers rehabiliteringsforløb. Medarbejdere og ledere skal i en fælles proces arbejde på at blive klar på, hvad et tværfagligt rehabiliteringsforløb består i, og sikre at samtlige medarbejdergrupper bliver en integreret del af arbejdet.

Titel og baggrund

Alle faggrupper skal bidrage til løsningen af kerneopgaven, og borgeren får et godt forløb. Der skal udvikles bedre muligheder for, at alle faggrupper er med til at udvikle og optimere opgaveløsningen omkring rehabilitering af de ældre borgere set i lyset af den nye aftale om hjemmehjælp.

Evalueringen fra KORA af arbejdet med hverdagsrehabilitering i Esbjerg kommune giver følgende anbefaling: "Evalueringen peger på, at der fremadrettet bør sættes mere fokus på tværfaglighed i hjemmeplejen og sikres bedre kommunikation mellem medarbejderne i det team, som er i kontakt med de borgere, der er i et hverdagsrehabiliterende forløb." (KORAs hjemmeside).

Mange kommuner arbejder allerede med hverdagsrehabilitering og har igangsat mange gode initiativer. En kortlægning af kommunernes erfaringer viser, at kommunernes arbejde med og organisering af deres rehabiliteringsindsats varierer meget fra kommune til kommune. Samtidig viser kortlægningen, at ikke alle medarbejdere føler sig klædt godt nok på til de nye opgaver eller føler, at de er inviteret ind på den nye dagsorden.

I juni 2014 indgik regeringen en bred aftale om fremtidens hjemmehjælp. En del af aftalen er, at samtlige kommuner skal tilbyde borgerne et 8-12 ugers rehabiliteringsforløb, når de træder ind i hjemmepleje systemet.

Denne aftale, der forventes udmøntet som lov gældende fra 1.1.2015, udfordrer kommunerne og deres arbejde med rehabilitering.

Fremfærd Ældre vil være på forkant med udviklingen i kommunerne og understøtte udviklingen og løsningen af konkrete aktuelle udfordringer i forbindelse med implementeringen af hverdagsrehabilitering. Det vil være centralt at se på kvalitet, nødvendig dokumentation, uddannelsesbehov samt videreudvikling af modeller. De kommunale løsninger af de konkrete udfordringer skal formidles til øvrige kommuner som inspiration. De deltagende kommuner forpligtiges til at bidrage hertil.

Metode

Der udvælges 3-5 projektkommuner. De udvalgte kommuner tilbydes processtøtte, som skal understøtte udviklingen og implementeringen af de nye 8-12 ugers rehabiliteringsforløb, som tager udgangspunkt i rammer udstukket i serviceloven og Socialstyrelsens anbefalinger til grundprincipper til et rehabiliteringsforløb.

Forløbet vil afhænge af dialog med kommunerne, og Fremfærd Ældre og vil derfor blive tilrettelagt efter hver kommunes behov.

Kommunen kan få processtøtte til udvikling af kommunens igangværende indsats i forhold til hverdagsrehabilitering og give mulighed for at løfte indsatsen og arbejde systematisk med de temaer, Fremfærd Ældre finder væsentlige.

Processtøtte og bistand til strategiudvikling vil komme fra et konsulenthus udvalgt af Fremfærd Ældres formandskab. Derudover kan kommunen få støtte til afvikling af div. udviklingsaktiviteter i form af mødeunderstøttelse, materialeudvikling og hjælp til afholdelse af temadage m.m.

Det er afgørende, at kommunen og konsulenthuset arbejder inden for de mål, der er opstillet af Fremfærd. Fremfærd vil med kerneopgaven som udgangspunkt skabe resultater på tre niveauer:

- For borgeren ved at udvikle nye metoder og praksis på en lang række velfærdsområder. Metoder, som har det til fælles, at de sætter borgeren i spidsen for eget liv, og at medarbejderens opgave er at facilitere borgerens egne initiativer og processer
- For medarbejderne ved at præsentere bud på nye, tværfaglige samarbejdsformer og kompetencer, som kan sætte medarbejderne i stand til at indgå i relationer til borgerne på nye måder samt oplæg til, hvordan disse kompetencer baseres på den faglighed, som medarbejderne og lederne i forvejen har,
- For kommunen ved at bidrage til udviklingen af en ny kommunal rolle, som på nye måder kombinerer kommunernes tre hovedroller: Som effektiv leverandør af velfærdsydelser, som aktiv medspiller i et levende lokalsamfund og som ramme om et attraktivt arbejdsliv for medarbejderne.

Der udvælges 3-5 kommuner, der i dag har organiseret deres ældrepleje i en fagopdelt søjle model, det vil sige, at de har adskilt hjemmehjælp og hjemmesygepleje.

Der vælges kommuner, der;

- Arbejder med styrkelse af samarbejdet på tværs af faggrupper og organiseringer.
- Arbejder med nye former for videndeling for at sikre koordinerede borgerforløb.
- Arbejder med etiske dilemmaer for medarbejderne i arbejdet med hverdagsrehabilitering.
- Arbejder med udviklingen af nye organisatoriske former.
- Arbejder med at understøtte borgerinddragelse.
- Arbejder med at udvikle og understøtte de pårørendes rolle.

Målgruppe

Målgruppen er ledere og medarbejdere på ældreområdet.

Succeskriterier

Spor 2 har følgende succeskriterier;

- At de anbefalede initiativer indarbejdes i kommunens arbejde med at implementere hverdagsrehabilitering,
- At de øvrige kommuner kan lade sig inspirere af projekterne,
- At der skabes viden om løsning af konkrete udfordringer,
- At medarbejderne oplever arbejdet med de konkrete udfordringer succesfuldt,
- At der kan måles en effekt af de gennemførte rehabiliteringsindsatser.

Der udarbejdes en pejling/effektmåling af projektledelsen. Den konkrete udformning fastlægges i dialog mellem Fremfærd Ældre, konsulenthuss og kommunerne.

Organisering

Projektledelsen varetages af Louise Dybdal, KL og Mie Andersen, FOA.

Processtøtten vil blive varetaget af et konsulenthuss, der udvælges af projektledelsen og Fremfærd Ældres formandsskab.

Tidsplan

Faser	Aktiviteter	Periode
1. Fase	Projektgodkendelse i ekspertgruppen + udarbejdelse af kravsspecifikation og udvælgelse af forskere + kontrakt	Oktober 2014 – Januar 2015.
2. Fase	Dialog med og udvælgelse af konsulenthuss. Udarbejdelse af kontrakt.	Januar 2015 – Februar 2015
3. Fase	Udvikling i kommunerne.	Februar 2015 – Januar 2016
4. Fase	Formidlingsaktiviteter.	Løbende
5. Fase	Evaluerings.	Februar 2016 – Marts 2016

Spør 3. Tværfaglig indsigt og viden til understøttelse af tværfaglig løsning af kerneopgaven *Formålet med spor 3 i Fremfærd Ældre er at udvikle konkrete metoder og værktøjer, der kan sikre nye måder at arbejde med de kommunale kerneopgaver. Projektet har borgerne i fokus sammen med faglighed, trivsel og effektivitet.*

Baggrund

Med ønsket om en bred faglig involvering på tværs af strukturer og fagligheder, der ikke typisk har arbejdet sammen og ikke nødvendigvis kender hinandens fagligheder og muligheder, vil der være et oplysningsbehov på tværs af fagligheder.

Med en systematisk og struktureret vidensdeling mellem fagligheder øges sandsynligheden for, at den pleje, behandling og omsorg, der tilbydes i forbindelse med rehabiliteringstilbud til borgeren, er af optimal høj kvalitet. Ligeledes er det ønsket, at der med dette projekt sikres en model, der understøtter, at de enkelte faggruppers indsatser og observationer vil og kan supplere hinanden i en koordineret faglig indsats dels til glæde for borgerne, og dels som bidrag til løsning af kerneopgaven på et højt fagligt niveau.

Antallet af faggrupper i kommunerne er meget stort, og de enkelte faggrupper kan ikke nødvendigvis nå ud til alle borgere, der modtager ydelser eller andet fra kommunen. Alle faggrupper ligger inde med en stor specialviden, der kan understøtte andre fagligheder i deres møde med borgeren.

Metode

Projektet tager i udviklingsfasen afsæt i kost og mund med inddragelse af de fagligheder, der er primære på disse områder.

Projektet skal i 1. fase udvikle en pædagogisk formidlingsramme. Der udvælges 2-3 kommuner, der byder ind med konkret viden om indsatser, muligheder og tilbud.

I projektets 2. fase afprøves den pædagogiske ramme i 2-3 kommuner, hvor samme målgruppe skal tilrette og udfylde den pædagogiske model og ramme, og efterfølgende gennemføre undervisnings- og formidlingsaktiviteter for de faggrupper, der deltager i den rehabiliterende indsats omkring løsningen af kerneopgaverne og derved styrke det tværfaglige samarbejde.

I projektets 3. fase inviteres deltagere fra fase 1+2 og evaluerer den pædagogiske formidlingsramme, hvorefter denne tilrettes og klargøres til formidling med afsæt i de indsamlede erfaringer og eksempler.

I projektets fase 4 formidles den pædagogiske formidlingsramme til ansatte i kommunerne.

Kommunen skal indvilge i, at der gennemføres eftermiddagsmøde, fyraftensmøder og anden mødeaktivitet efter aftale med kommune, som kan sikre, at der kan gennemføres møde mellem specialister og andre medarbejdere, så grund- og specialviden når bredt ud på arbejdspladserne i kommunen.

Det pædagogiske materiale og undervisningsform udvikles i et samarbejde mellem repræsentanter fra de udvalgte faglige organisationer, kommunerne, de berørte fagligheder og pædagogiske specialister eller kommunikationskonsulenter.

Udgangspunktet for de fagligheder, der skal indgå som case, og som skal eksemplificere vidensdelingen, vil i udgangspunktet være medarbejdere fra de berørte kommuner blandt henholdsvis tandplejerne, kost- og ernæringsassistenterne og repræsentanter fra målgrupperne for undervisningen. Skulle det vise sig, at andre fagligheder, som f. eks tandlæger, med fordel kan inddrages i de konkrete eksempler, kan dette besluttes løbende i projektets afvikling i de enkelte kommuner, der deltager.

Målgruppe

Projektet henvender sig til alle faggrupper, som bidrager til den samlede rehabilitering eller som er med til at tilrettelægge og planlægge rehabiliteringstilbud til borgere.

Der udvælges 2-3 kommuner, der ønsker at indgå som pilotkommuner i udviklingsprojektet.

Succeskriterier

Med projektet er det ønsket, at der udvikles og afprøves en pædagogisk rammemodel for, hvordan de enkelte fagligheder på en struktureret og overskuelig måde kan dele deres viden i forhold til de mest almindelige observationer og faglige greb, samt sikre en viden om, hvornår man som ansat i sit møde med borgeren skal advisere de øvrige faggrupper, og hvornår man som ikke specialist kan handle på egen hånd.

Succeskriterierne for projektet er, at:

- Udvikle og afprøve en metode, der kan sikre tilstrækkelig og nødvendig viden faggrupperne imellem,
- At der indsamles konkret viden om effekten af modellen,
- At betydningen af vidensdeling i forhold bidrag fra de enkelte faggrupper til løsningen af kerneopgaven afdækkes,
- At der i umiddelbart forlængelse af projektet i en række kommuner produceres en grundskitse, der kan benyttes lokalt i forbindelse med formidlingsaktiviteter i landets øvrige kommuner og organisationer,
- Eksemplerne fra projektet præsenteres på KL's ældretopmøde 2015, og materialet lanceres på fremfærds hjemmeside og andre relevante sider.

Det samlede formål med spor 3 er, at alle medarbejdere, der møder de ældre borgere, sikres viden, kundskaber og værktøjer/redskaber, så de kan gribe ind med en tidlig og tværfaglig indsats, hvor de relevante fagligheder kan inddrages og eventuelt tage over, når situationer omkring borgerne udvikler sig i en uønsket retning:

- Konkret oplysning og viden om, hvad og hvordan der skal observeres, samt hvornår der skal handles,
- Viden om, hvem og hvornår andre fagligheder skal inddrages.

Projektet er en del af projektfremfærd ældres indsats i den første periode, og erfaringerne skal efterfølgende spredes til alle landets kommuner.

Organisering

Projektledelsen varetages af Louise Dybdal, KL, og Hans Jessen, Sundhedskartellet.

Der nedsættes en central følgegruppe bestående af repræsentanter fra de berørte fagligheder i projektet.

Lokalt forankres projektet i en lokal styregruppe bestående af såvel ledelsesrepræsentanter og medarbejderrepræsentanter.

Tidsplan

Faser	Aktiviteter	Periode
1. Fase	Projektgodkendelse i ekspertgruppen + Udarbejdelse af kravspecifikation og udvælgelse af forskere + Kontrakt	Oktober 2014 – Januar 2015.
2. Fase	Udvælgelse af pædagogiske/kommunikative eksperter. Udvælgelse af 2-3 kommuner. Konceptudvikling og kvalificering ved hjælp fra kommunerne.	Januar 2015 - Marts 2015
3. Fase	Forberedelse og gennemførelse af undervisning lokalt. Værktøj afprøves i praksis.	Januar 2015 - Marts 2015
4. Fase	Evaluering fra udvikling og praksis. Tilpasning af undervisningsskabeloner og udarbejdelse af kommunikationsmateriale.	Maj 2015-Oktober 2015
5. Fase	Formidling. Projektprodukt udsendes og formidles til kommunerne.	November 2015 – December 2015
6. Fase	Evaluering i ekspertgruppen	Først i 2016